

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Е. О. ЦУРІНА

ІНТЕРВ'Ю У ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИЦІ

Навчально-методичний посібник
для студентів зі спеціальності «Журналістика»

Харків – 2021

Рецензенти:

Л. М. Хавкіна – доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри журналістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

І. О. Давидова – доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Харківської державної академії культури.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 5 від 10 червня 2021 року)*

Цуріна Е. О. Інтерв'ю у тележурналістиці : навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика» / Е. О. Цуріна. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 28 с.

Видання містить пояснювальну записку, розширений тематичний план, рекомендації до практичних занять і виконання самостійних завдань, питання до іспиту, критерії оцінювання знань, список рекомендованої літератури та допоміжних інтернет-ресурсів. Навчально-методичний посібник відбиває основні положення навчального курсу «Інтерв'ю у тележурналістиці» та призначений для студентів зі спеціальності «Журналістика».

УДК 075.2:82-92(075.8)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2021

© Цуріна Е. О., 2021

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2021

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Програма курсу «Інтерв'ю у тележурналістиці».....	7
Розділ I. Інтерв'ю на телебаченні як жанр і як метод.....	7
Тема 1. Особливості інтерв'ю на ТБ.....	7
Тема 2. Жанри, що базуються на інтерв'ю.....	7
Тема 3. Значення зображально-виражальних засобів у телевізійному інтерв'ю	8
Розділ II. Етапи телевізійного інтерв'ю	8
Тема 4. Підготовка до інтерв'ю.....	8
Тема 5. Драматургія інтерв'ю	9
Тема 6. Обробка інтерв'ю	10
Тема 7. Основні правила роботи із синхроном.....	10
Розділ III. Особливості спілкування з інтерв'ююваним	11
Тема 8. Типи співрозмовників.....	11
Тема 9. Етичні засади інтерв'ювання	11
Тема 10. Невербальний рівень комунікації під час інтерв'ю	12
Тема 11. Новітні тенденції телевізійного інтерв'ю	12
План практичних занять із курсу	12
Перелік тем і завдань для самостійної роботи студентів	13
Рекомендації до практичних занять і виконання самостійних робіт.....	13
Методи навчання. Методи контролю	18
Теоретичні питання до іспиту з курсу «Інтерв'ю у тележурналістиці».....	19
Рекомендації щодо виконання практичного завдання на іспит	20
Схема нарахування балів із курсу.....	21
Критерії оцінювання навчальних досягнень.....	21
Рекомендована література.....	22
Посилання на інформаційні інтернет-ресурси (майстер-класи, відео-лекції тощо).....	26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс «Інтерв'ю у тележурналістиці» в системі підготовки фахівців

Інтерв'ю є невід'ємною частиною телевізійних матеріалів більшості жанрів. Сюжет новин без синхронів вважається браком і може не бути допущеним до ефіру. Навіть такі суто авторські жанри, як коментар, есе чи замальовка, нерідко містять фрагменти інтерв'ю. А бесіда, ток-шоу та дискусія взагалі базуються на розмові журналіста з гостями передач. Крім цього, інтерв'ю є одним із основних джерел отримання інформації для медійників усіх напрямів, у тому числі телевізійного. Таким чином, дисципліна «Інтерв'ю у тележурналістиці» стає важливою частиною університетської освіти студентів спеціальності «Журналістика», готуючи їх до практичної діяльності. Курс викладається на першому (бакалаврському) рівні освіти і є дисципліною за вибором.

Курс «Інтерв'ю у тележурналістиці» тісно пов'язаний із такими навчальними дисциплінами, як «Основи тележурналістики», «Творча майстерня», «Інформаційне ТБ», «Аналітико-публіцистичне ТБ», «Художньо-публіцистичне ТБ», «Режисура», «Нові тенденції в тележурналістиці», «Журналістська майстерність у новітніх медіа».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є жанр і метод інтерв'ю як основний складник у роботі телевізійного журналіста. Курс містить базові правила підготовки до інтерв'ю, його проведення й обробки. У межах дисципліни розглядається увесь спектр зображально-виражальних засобів екрану, які може використовувати інтерв'юер, приділяється увага типам співрозмовників, різноманітним тактикам спілкування, невербальній складовій комунікації, вивчаються новітні тенденції телевізійного інтерв'ю.

Програма навчальної дисципліни складається із трьох розділів («Інтерв'ю на телебаченні як жанр і як метод», «Етапи телевізійного інтерв'ю», «Особливості спілкування з інтерв'юйованим»).

Навчальна дисципліна «Інтерв'ю у тележурналістиці» є дисципліною за вибором, викладається в п'ятому семестрі студентам денного та заочного відділень. Курс завершується іспитом.

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння студентами методом і жанром телевізійного інтерв'ю, ознайомлення з етапами інтерв'ю, особливостями роботи інтерв'юера та різноманітними підходами до співрозмовника, а також новітніми тенденціями телевізійного інтерв'ю.

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- ознайомити студентів з видами інтерв'ю на ТБ;
- навчити студента готуватися до інтерв'ю;
- навчити організовувати зустріч зі співрозмовником;
- дати розуміння драматургії бесіди;
- навчити студента обробляти інтерв'ю, вибирати синхрони та вписувати їх у закадровий текст;
- ознайомити з прийомами відомих інтерв'юерів;
- навчити спілкуватися з різними типами інтерв'ююваних;
- надати практичні навички у зйомці бліц-опитувань;
- дати розуміння, як запобігти найпоширенішим помилкам інтерв'юерів;
- ознайомити з новітніми тенденціями телевізійного інтерв'ю.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання**:

Знати:

- основні етапи інтерв'ю;
- різновиди питань у межах інтерв'ю;
- особливості телевізійного інтерв'ювання;
- драматургію інтерв'ю;
- основні правила синхрону;
- відомих інтерв'юерів та їхні прийоми;
- етичні та правові особливості телевізійного інтерв'ю.

Уміти:

- проводити бліц-опитування на вулиці;
- продумувати драматургію бесіди та конкретні питання;
- домовлятися про інтерв'ю;
- розшифровувати інтерв'ю та вибирати синхрони;
- вписувати синхрони у закадровий текст;
- розробляти тактику та стратегію бесіди;
- брати інтерв'ю у студії;
- спілкуватися зі складними співрозмовниками;
- критично оцінювати новітні тенденції телевізійного інтерв'ю.

Студенти повинні володіти такими **компетентностями**, як здатність формувати інформаційний контент у різних сферах медіадіяльності, створювати медіапродукт відповідно до жанрів і каналів медіакомунікації, організовувати й контролювати особисту й командну професійну діяльність, ефективно просувати створений медійний продукт на різних комунікаційних платформах, використовувати іноземну мову в навчальній, діловій, загальноінформаційній діяльності, вільно користуватися держав-

ною й іншою мовою для створення інформаційного тексту, документа та ведення ділового спілкування, розрізняти і використовувати різні мовно-стильові особливості при створенні текстів різного призначення, оперувати науково-теоретичними здобутками соціокомунікативної науки у професійній діяльності, засвоювати й осмислювати засади журналістики в різних сферах медіадіяльності (преса, фото-, теле-, радіожурналістика, інформаційні інтернет-платформи, інформаційно-рекламна діяльність тощо), аналізувати інформаційний простір з метою уникання і попередження стороннього деструктивного впливу, поширення неправдивої інформації, виконувати всі етапи продакшену медіапродуктів у різних типах медіа, у тому числі в соціальних мережах, розуміти психологічні засади журналістської діяльності, у тому числі для особистого, професійного спілкування, роботи з аудиторією, а також здатність професійного аналізу інформаційного продукту в різних жанрах і на різних медіаплатформах і професійної підготовки друкованого тексту до використання в медіакомунікації, у тому числі аналізу мас-медійного тексту власного й чужого виробництва.

Студенти мають досягти таких **програмних результатів навчання**: пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань, застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції в різних типах медіа, у тому числі в соціальних мережах, оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами, використовувати спеціалізовані знання у професійній діяльності, зокрема правові, економічні, управлінські й зі сфери публічної взаємодії, знати етапи створення журналістського продукту для різних типів медіа, у тому числі соціальних мереж, особливості підготовки інформаційного продукту на різних етапах його створення, використовувати вітчизняну і світову правову практику у сфері професійної медіадіяльності, у тому числі з метою захисту власних професійних й інформаційних прав і свобод аудиторії, бачити в синхронії і діахронії закономірності розвитку соціальних комунікацій як сфери діяльності людини і як галузі теоретичних знань про суспільство, застосовувати знання державної та іноземної мов у професійному спілкуванні та науково-практичній діяльності, використовувати технологічні засоби споживання і створення інформаційного продукту різного типу сприйняття.

ПРОГРАМА КУРСУ «ІНТЕРВ'Ю У ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИЦІ»

РОЗДІЛ І ІНТЕРВ'Ю НА ТЕЛЕБАЧЕННІ ЯК ЖАНР І ЯК МЕТОД

Тема 1

Особливості інтерв'ю на ТБ

Визначення терміна «інтерв'ю». Відмінність інтерв'ю від звичайної розмови (урахування потреб аудиторії як третьої сторони комунікації). Інтерв'ю як жанр і як метод. Перевага та недоліки методу інтерв'ю у порівнянні зі спостереженням і працею з документами; взаємодія цих методів.

Особливості інтерв'ю на ТБ, радіо й у газеті (неможливість відредагувати мову співрозмовника, наявність додаткових зображально-виражальних засобів, обмеження тривалості інтерв'ю з огляду на особливості глядацького сприйняття). Види інтерв'ю за кількістю учасників (діалог, полілог), за формою організації (прес-конференція, вихід до преси, брифінг, круглий стіл, бесіда), за способом отримання інформації (неопосередковане, опосередковане). Опосередковані види інтерв'ю: телефонна розмова, листування, комунікація у месенджерах, відеорозмова по Skype, Zoom тощо. Подача в ефірі фрагментів опосередкованих інтерв'ю.

Тема 2

Жанри, що базуються на інтерв'ю

Види інтерв'ю за роллю журналіста (інформаційне, аналітичне, публіцистичне). Підвиди інформаційного інтерв'ю (інтерв'ю-факт, інтерв'ю-думка, оперативне, протокольне, бліц-опитування).

Особливості інтерв'ю-анкетування: відмінності від соціального опитування, вимоги до вибірки респондентів, представлення бліцу в ефірі. Формулювання питання для бліц-опитування: має бути на рівні компетенції багатьох, припускати різні варіанти відповідей, бути актуальним, дискусійним. Особливості організації зйомки та монтажу опитувань на вулиці.

Аналітичні інтерв'ю: бесіда, дискусія, ток-шоу. Різні амплуа журналіста: інтерв'юер, модератор, ведучий, шоумен. Важливість підготовки до аналітичного інтерв'ю. Інтерв'ю-розслідування.

Публіцистичні інтерв'ю: інтерв'ю-замальовка, інтерв'ю-портрет і проблемне інтерв'ю. Журналіст як повноцінний учасник бесіди. Вимоги до інтерв'юера-публіциста (ерудованість, творча репутація, професійність,

великий досвід). Вимоги до співрозмовника (яскрава особистість, здатність до глибокого аналізу, нестандартний спосіб мислення).

Тема 3

Значення зображально-виражальних засобів у телевізійному інтерв'ю

Авторська позиція в інтерв'ю: присутність або відсутність журналіста в кадрі, перебивки, зворотний план, наявність питань або чисті синхрони. Фон як прийом: доповнення слів співрозмовника, гра на контрасті, відображення внутрішнього стану героя, переконливість тощо. Вибір місця зйомки з урахуванням рівня світла й акустичних показників, використання предметів, психологія кольору. Вибір техніки. Журналіст й оператор: взаємодія під час інтерв'ю (формулювання завдання, контроль зйомки перебивок, перевірка звуку, сигнали для зміни крупності планів, участь оператора у встановленні контакту зі співрозмовником).

Зображально-виражальні засоби на етапах зйомки (колір, світло, ракурс, крупність плану, внутрішньокадровий монтаж, деталі тощо) та монтажу (зіткнення декількох синхронів, музичний і шумовий супроводи, фільтри, монтажні переходи, анімація, інфографіка, титри й ін.).

РОЗДІЛ II ЕТАПИ ТЕЛЕВІЗІЙНОГО ІНТЕРВ'Ю

Тема 4

Підготовка до інтерв'ю

Загальна характеристика етапів інтерв'ю (підготовка, проведення, завершення, обробка). Перший етап (підготовчий). Експромт чи підготовка. Випадки, коли доречна імпровізація. Види підготовки (загальна, психологічна, конкретна). Загальна (ерудованість журналіста, світоглядні позиції, відсутність стереотипів, знання аудиторії свого ЗМІ). Спеціалізація журналіста (за та проти). Психологічна підготовка (уважність, спостережливість, відкритість до спілкування, вміння мобілізуватися, зацікавленість у співрозмовнику, наполегливість тощо).

Конкретна підготовка до інтерв'ю. Визначення цілі розмови. Попереднє вивчення співрозмовника та теми бесіди (звернення до допоміжної літератури, редакційного досьє, прес-релізу, робіт колег, спілкування з експертами, близькими героя тощо). Призначення зустрічі (місце та час з урахуванням побажань співрозмовника та цілей інтерв'ю). Причини відмови давати інтерв'ю та способи їхнього подолання.

Підготовка питань. Види питань за відповіддю (закриті, відкриті, напівзакриті). Ситуації, коли переважніше ставити закриті питання. Ситуації, коли переважніше ставити відкриті питання. Прямі та непрямі питання. Уточнюючі питання: як ставити (запросити додаткову інформацію, перефразувати відповідь співрозмовника, попросити навести приклад). Розвиваючі питання (зацікавленість у переживаннях інтерв'юйованого, розширення теми, включення її у несподіваний контекст). Контрольні та викривальні питання: відмінність. Провокаційні питання: доречні ситуації. Важливість кількісних питань. Проективні та гіпотетичні питання: відмінність. Перехідні, пасивні, мімічні питання як прийоми створення невимушеної атмосфери під час бесіди. Пауза або німе питання як засіб впливу.

Питання, які не можна ставити. Лестиві, риторичні, безглузді питання. Перевантажені питання (декілька питань в одному, включення недоречної конотації). Питання, які містять підказку (зайві слова, обмежена кількість варіантів відповідей, оціночні судження).

Оцінка ймовірних ризиків під час проведення інтерв'ю. Продумування стратегії та тактики розмови.

Тема 5

Драматургія інтерв'ю

Загальна характеристика драматургії інтерв'ю (від бліц-опитування до багатогодинної бесіди). Етапи інтерв'ю (привітання, основна та завершальна фази). Як встановити контакт зі співрозмовником (варіанти привітання, теми для легкої розмови, заборонені теми для «розминки»). Перевірка технічних моментів (попередження про напрям погляду, контроль звуку, фону, положення камери, вимкнення всіх джерел зайвого шуму тощо). Оцінка емоційного стану інтерв'юйованого.

Послідовність питань: від простого до складного. Драматургічний принцип розташування питань у залежності від предмета бесіди (людина, проблема, подія – відповідно імпровізація, логіка, хронологія). Кульмінаційні та провокаційні питання.

Тактики поводження співрозмовника. Випадки викривлення чи приховування інформації (загальна відповідь на конкретне питання, конкретна відповідь на питання, що вимагає узагальнень чи аналізу).

Амплуа журналіста під час інтерв'ю: потрібно чи ні. Маски інтерв'юера: «слухач», «дуже вдячний слухач», «юний друг», «ревізор», «третейський суддя», «пихатий журналіст», «функціонер», «інтурист», «холодні вуха», «молодий козак», «художник». Різка зміна маски.

Завершення бесіди (пунктуальність, доброзичливість, уважність до останнього моменту). Перевірка списку питань і власних записів. Зйомка

ілюстративного відеоряду. Організаційні питання (дата ефіру, можливість додатково перевірити інформацію, нюанси титрування).

Тема 6

Обробка інтерв'ю

Співвідношення інтерв'ю й інших композиційних елементів телевізійного продукту (стендапу, лайфів, закадрового тексту, відеоряду тощо): різні підходи.

Розшифровка інтерв'ю: залежність від жанру й основні правила. Програми для транскрибації: огляд, плюси та мінуси використання. Особливості роботи з таймкодом. Авторські примітки під час розшифровки (жести, міміка й особливості мовлення співрозмовника, помилки, власне авторські ремарки). Використання скорочень під час розшифровки. Співвідношення реального часу інтерв'ю та того часу, який журналіст витрачає на розшифрування.

Поняття «синхрон», історія походження терміна, вживані скорочення. Різновиди синхрону: хрип і несинхрон. Синхрон та інтерв'ю: відмінність понять. Синхрон у різних жанрах.

Тема 7

Основні правила роботи із синхроном

Синхрон чи закадровий текст: плюси та мінуси кожного з композиційних елементів сюжету. Принципи вибору синхронів (емоційність, ексклюзивність, особисті факти, колорит місця зйомки, харизма інтерв'ююваного, коментар «першої особи», неперевірена інформація, компетентність).

Місце синхрону у сценарії: чи можна починати та закінчувати синхроном сюжет. Основні правила роботи із синхроном. Довжина синхрону. Закадровий текст до та після синхрону. Декілька синхронів поспіль: логічні помилки та випадки використання (бліц-опитування, контраст думок, одна історія тощо). Синхрон і стендап: чому вони не монтуються поруч. Як правильно різати синхрони (інтонація та міміка співрозмовника). Варіанти склеювання синхронів (спалах, перебивка, зворотний план, спецефекти). Основні помилки в роботі з синхроном (незрозумілість без контексту, більше двох думок у фрагменті, задовгий або закороткий синхрон, дублювання інформації у закадровому тексті, більше двох склеювань на фрагменті тощо).

Синхрон в інформаційних жанрах. Середня кількість синхронів у репортажі. Синхрони головного героя та допоміжних дійових осіб. Синхрони в аналітичних і художньо-публіцистичних жанрах.

РОЗДІЛ III

ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ З ІНТЕРВ'ЮЙОВАНИМ

Тема 8

Типи співрозмовників

Психологічні типи співбесідників. Особливості інтерв'ю з відомими людьми (перевірка інформації, чуток, небанальні питання, уникнення лестивих питань, комунікація на рівних). Особливості інтерв'ю з посадовцями (подолання формальності спілкування, кількісні та контрольні питання, незвичні місця зйомки). Тактики мовленнєвої поведінки інтерв'юйованого, способи подолання. Особливості інтерв'ю з представниками меншин (детальне вивчення, знайомство з традиціями, поважне ставлення, протидія стереотипам). Особливості інтерв'ю з людьми старшого віку (запас часу, відсутність поспішності, поблажливості, прості питання, готовність до жорсткої позиції співрозмовника, увага до зовнішнього вигляду журналіста й оператора). Особливості інтерв'ю з дітьми (правовий аспект, згода батьків, коректні питання). Особливості інтерв'ю зі злочинцями (нейтральна позиція, уникнення розмови про зайві деталі злочину та способів залишитися непокараним). Інтерв'ю з людьми, що пережили горе, жертвами насилля (особлива уважність, уникнення питань, що можуть спричинити додаткові страждання, заборона спекулювати на емоціях потерпілого). Інтерв'ю з людьми з особливими потребами (люди з проблемами зору, слуху, маломобільні люди, люди з ментальним розладом та ін.): заборонені теми, вирази, форми звертання, моделі поведінки, імовірність зайвої героїзації. Особливості спілкування з людьми з інвалідністю (знайомство, звертання напругу, а не через посередників, темпоритм мовлення тощо).

Тема 9

Етичні засади інтерв'ювання

Правила спілкування (on the record, background, off the record). Відмова давати коментар (фіксування переписки, телефонної розмови, запис слів «без коментарів»). Анонімність інформатора (умови, варіанти візуалізації). Втручання у приватне життя. Прихований запис (доцільність, варіанти візуалізації). Анонімність журналіста (псевдонім, відповідальність автора). Зміна професії та шантаж як засоби отримання інформації. Питання для ознайомлення: коли це необхідно, альтернативні варіанти (загальні тези, підтеми, цілі майбутнього інтерв'ю). Візування матеріалу: правила на телебаченні, етичні нюанси. Спілкування з героєм після інтерв'ю (показ готового матеріалу, повідомлення про дату ефіру, підтримка комунікації).

Тема 10

Невербальний рівень комунікації під час інтерв'ю

Інтерв'ю на ТБ: вербальний і невербальний рівні спілкування. Основні закони невербального рівня спілкування. Типи невербальних сигналів (міміка, жести, поза, інтонація, дистанціювання). Міміка: зоровий контакт, посмішка, емоційні реакції як засоби прояву зацікавленості у розмові. Жести: закриті / відкриті, від себе / до себе, дрібні / широкі. Синхронізація жестів. Жести-емблеми. Поза: статичне інтерв'ю чи у русі. Сигнали про зміну внутрішнього стану співрозмовника. Інтонація: підлаштування під інтерв'ююваного. Пауза як психологічний прийом. Дистанціювання: важливість особистого простору. Наявність бар'єрів між журналістом і співрозмовником, стіл як спільна територія, що ділиться навпіл. Скорочення чи збільшення дистанції: сигнал про реакцію інтерв'ююваного на питання журналіста.

Ознаки неправдивої відповіді. Емоції брехуна. Правильна інтерпретація мови тіла: методи контролю істинності своїх висновків. «Принцип детектора брехні» у роботі журналіста.

Тактики спілкування з вороже налаштованим співрозмовником. Вміння слухати та реагувати на почуте. Як правильно переривати співрозмовника (інтонаційні сигнали, повтор останніх слів, підхват тощо).

Тема 11

Новітні тенденції телевізійного інтерв'ю

Сучасні тенденції телевізійного інтерв'ю на лексичному рівні (огріхи, немовний матеріал, розмовний стиль, стилістично знижені, лайливі, вульгарні слова та навіть інвективна лексика). Вербальна та візуальна деталізації. Включення до ефіру слів, які співрозмовник сказав не на камеру. Смішні та «вірусні» синхрони. Експерименти під час інтерв'ювання. Особливості візуальної подачі інтерв'ю (синхрон у русі, несинхрон, монтування у стик тощо). Зміна ролі журналіста (включення в ефір питань, смол-токів, поява журналіста в кадрі).

Типові помилки під час інтерв'ю: на рівні питань, візуального втілення, реакцій журналіста тощо.

План практичних занять із курсу

1. Підготовка запитань для бліц-опитування. Перегляд та аналіз відзнятих інтерв'ю.

2. Підготовка до інтерв'ювання (загальна, конкретна, психологічна). Розробка питань, тактики інтерв'ю, вибір ампула.

3. Перегляд інтерв'ю-портретів з однією людиною, які брали різні журналісти. Обговорення тактик, реакції героя, аналіз помилок.

Перелік тем і завдань для самостійної роботи студентів:

1. Історія телеінтерв'ю (включено до підсумкового контролю).
2. Відомі українські програми, які базуються на інтерв'ю (включено до підсумкового контролю).
3. Аналіз телепростору з метою визначення новітніх тенденцій інтерв'ю (включено до підсумкового контролю).
4. Відомі інтерв'юери (письмова робота).
5. Підготувати запитання для інтерв'ю з героєм портретного нариса та двох допоміжних дійових осіб; розробити план зйомки, визначити мету кожного інтерв'ю (письмова робота).
6. Визначити складові успіху інтерв'ю на прикладі однієї з телепрограм будь-якого каналу в прямому ефірі, розібрати драматургію інтерв'ю (письмова робота).
7. Тематичні блоки інтерв'ю (включено до підсумкового контролю).
8. Бесіда: кількість ведучих і співрозмовників (включено до підсумкового контролю).
9. Правовий аспект інтерв'ю (включено до підсумкового контролю).
10. Інтерв'ю-експромт (включено до підсумкового контролю).
11. Інтерв'ю-портрет (включено до підсумкового контролю).
12. Інтерв'ю в прямому ефірі (включено до підсумкового контролю).
13. Ракурсні зйомки інтерв'ю (включено до підсумкового контролю).
14. Інтерв'ю на телебаченні та на каналі Youtube: схожі риси та відмінності (включено до підсумкового контролю).

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНИХ ПИСЬМОВИХ РОБІТ

Практичне заняття «Бліц-опитування»

Студент повинен провести бліц-опитування на обрану тему. Мета: ознайомитися з розповсюдженою формою інтерв'ю на ТБ – бліц-опитуванням.

Студент повинен придумати питання, яке б відповідало пройденим на лекції критеріям: бути на рівні компетенції багатьох, торкатися актуально значущої теми, припускати різні варіанти відповідей. Також питання має бути відкритим, оскільки інакше респондент може відповісти лише «так» або «ні», а закороткий синхрон не використовується при монтажі.

На занятті студент повинен за обмежений час зняти з оператором опитування у холі університету або на вулиці (час розраховується відповідно до кількості присутніх на парі). Обов'язкова вимога – одне

фіксоване питання до всіх респондентів. Тренується класичний бліц – без журналіста у кадрі. На зйомці потрібно міняти бік біля оператора, щоб на монтажі можна було виконати «правило вісімки», а також стояти на одній лінії з камерою та максимально близько до неї, щоб у кадрі було видно три чверті обличчя респондента. За стандартами, журналіст, камера та співрозмовник знаходяться на одному рівні, тому у випадку інтерв'ювання дітей, маломобільних людей чи людей, які сидять, оператор і кореспондент підлаштовуються. Мікрофон тримається на рівні груді інтерв'юованого (20–30 сантиметрів від обличчя людини, що говорить). Обов'язковою вимогою є дізнатися ім'я та рід діяльності опитуваного. Також важливою є вибірка респондентів (найкращий варіант, коли в опитуванні беруть участь люди різного віку, статі, професій тощо, якщо саме питання не передбачає іншого).

Після зйомки студент повинен змонтувати отриманий матеріал, враховуючи «правило вісімки» та чергуючи відповіді, аби дотриматися балансу думок. Бажано, щоб останній синхрон містив підсумок чи найбільш зважену позицію. Всі респонденти мають бути протитровані. На наступному занятті студент повинен проаналізувати допущені помилки.

Хронометраж роботи: до 5 хвилин.

Оцінка за роботу: до 10 балів.

10 балів студент отримує, якщо питання сформульоване коректно і цікаво, усі вимоги до технічного боку завдання виконані, фрагмент змонтований без помилок.

5 балів студент отримує, якщо допущені декілька помилок при зйомці опитування, питання не відповідає усім зазначеним критеріям, є монтажні похибки.

0 балів студент отримує, якщо питання сформульоване некоректно, порушені принципи зйомки опитувань і монтажу.

Практичне заняття «Бесіда»

Студент повинен провести бесіду зі своїм однокласником у студії. Мета – вміти розкривати особистість у форматі бесіди.

Студент повинен підготуватися до інтерв'ювання, тобто провести попередню розмову зі співрозмовником і визначитися з темою. Після цього розробляються питання з огляду на драматургію бесіди (спочатку – фактичні та нескладні, потім – ті, що вимагають роздумів, найскладніші ставляться наприкінці, формулюються кульмінаційні питання). Студент має продумати тактику інтерв'ю, враховуючи особливості свого гостя у студії. Також він може обрати певне амплуа, якщо в цьому є потреба (вибір або відмова від амплуа аргументується). Заздалегідь прописується

привітання у студії, представлення співрозмовника (із зазначенням найцікавіших фактів про нього), слова подяки та прощання наприкінці розмови.

Під час проведення бесіди ведучий має втримувати зоровий контакт, стежити за невербальними сигналами з боку співрозмовника, підлаштовувати темп мовлення під свого гостя та контролювати власну жестикуляцію. Обов'язкова вимога – уважно слухати відповіді та вміти корегувати список питань з огляду на плин розмови. Сам список питань може бути під рукою у блокноті чи у замітках телефона, але ведучий не може дивитися у них під час того, як його гість відповідає. Студент повинен вкластися у зазначений хронометраж, щоб відтворити ефірні умови.

Бесіда знімається мінімум двома камерами, причому крупним планом береться саме журналіст, щоб потім можна було проаналізувати його реакції. При необхідності зйомка у студії може бути замінена на відеозапис інтерв'ю, проведеного за допомогою програм Zoom, Skype та ін. Отриманий матеріал монтується, журналіст і співрозмовник титруються. Готова бесіда аналізується на наявність помилок.

Хронометраж роботи: до 15 хвилин.

Оцінка за роботу: до 20 балів.

20 балів студент отримує, якщо у ході бесіди вдалося розкрити характер співрозмовника у рамках зазначеної теми, а також продемонструвати вміння працювати за планом та експромтом.

15 балів студент отримує, якщо вдалося вкластися в хронометраж, розговорити співбесідника, допущено незначну кількість помилок у формулюванні питань чи не повністю врахована невербальна складова розмови.

10 балів студент отримує, якщо в роботі розкрито найменшу частину заявлених питань, є порушення драматургії бесіди та жанрових вимог.

5 балів студент отримує, якщо відсутня попередня підготовка, є суттєві помилки у формулюванні питань, поведінці ведучого, а заявлена тема розкрита поверхово.

0 балів студент отримує, якщо відсутня попередня підготовка, тема та особистість не розкриті повністю, є помилки на рівні формулювання питань, невербальних сигналів і амплуа.

Практичне заняття «Один співрозмовник – різні журналісти»

Перегляд на занятті 3–5 інтерв'ю-портретів з однією людиною, які брали різні журналісти. Мета – показати, як журналістська майстерність впливає на хід бесіди.

Кількість інтерв'ю визначається загальним хронометражем відео (можливий перегляд фрагменту бесіди або перегляд напередодні пари).

Обирається відомий співрозмовник, складний у спілкуванні чи такий, який має у біографії непрості теми для обговорення. Остаточний варіант узгоджується зі студентами.

Після перегляду інтерв'ю відбувається обговорення тактик, прийомів, стилів журналістів, драматургічні особливості передач. Також звертається увага на реакції співрозмовника, його манеру спілкування з різними людьми. Аналізується, чому одні інтерв'юери змогли підібрати «ключ» до героя програми, а інші – ні. Також відбувається обговорення помилок журналістів під час бесіди (якщо такі є).

Оцінка за роботу: до 5 балів.

5 балів студент отримує, якщо активно бере участь в обговоренні, глибоко аналізує особливості бесід і роботи окремих журналістів, висловлює оригінальні думки, наводить влучні приклади при порівнянні, виокремлює найбільш характерні та вдалі прийоми інтерв'юерів, помічає допущені під час бесіди помилки та пропонує варіанти їхнього виправлення.

3 бали студент отримує, якщо бере участь в обговоренні, показує самостійний аналіз бесід, майже всі аспекти прокоментовані.

0 балів студент отримує, якщо зовсім чи майже зовсім не бере участь в обговоренні, повторює чужі думки, не може проаналізувати зазначені вище аспекти.

Письмова робота «Відомі інтерв'юери»

Студент повинен обрати визнаного інтерв'юера та проаналізувати прийоми, які він використовує. Мета – ознайомитися з особливостями індивідуального стилю журналіста, який досяг успіху у жанрі інтерв'ю.

Для написання письмової роботи студент вивчає біографію медіаторця, особливо ті періоди життя, які стосуються професійної діяльності чи вплинули на неї, знайомиться з наявними матеріалами про нього у телекритичних виданнях і підручниках. Студент має подивитися мінімум п'ять телеінтерв'ю, які провів журналіст (якщо є особливо відомі бесіди, бажано обрати їх). Матеріали аналізуються з точки зору підготовки до них, драматургії бесіди, тактики інтерв'ювання, видів питань, особливостей шевербальної комунікації, індивідуального стилю та прийомів обраного медіаторця. У письмовій роботі мають бути наведені посилання на бесіди, конкретні приклади з них (із зазначенням таймкоду), список використаної літератури.

Обсяг роботи: 5–7 сторінок.

Оцінка за роботу: до 15 балів.

15 балів студент отримує, якщо повно, розгорнуто, логічно, послідовно розкриває особливості стилю інтерв'юера, наводить конкретні приклади, робить глибокі висновки.

10 балів студент отримує, якщо робота в цілому виконана повно, але не всі аспекти прокоментовані й проілюстровані, робота виконана самостійно.

5 балів студент отримує, якщо робота виконана поверхово, більшість аспектів не розкрито або розкрито неповно, робота не містить послідовних коментарів і належних ілюстрацій, робота виконана самостійно.

0 балів студент отримує, якщо робота містить поверховий, частковий аналіз заявлених аспектів без відповідного коментаря й ілюстрацій, робота має несамотійний характер.

Письмова робота «Портретний нарис»

Студент має розробити план інтерв'ю для портретного нарису. Мета – вміти планувати декілька інтерв'ю у рамках конкретного завдання редакції.

Аналізуючи актуальний медіаконтент, студент обирає героя для зйомки портретного нарису (наприклад, спортсмена, який нещодавно переміг у змаганнях, науковця, який тільки-но представив свій винахід, співака, який переміг у міжнародному конкурсі тощо). Після цього йде етап збору інформації, вибір двох допоміжних людей для інтерв'ю (наприклад, наставники, колеги, рідні, друзі, експерти тощо). Студент має підготувати запитання для головного героя нарису й обраних дійових осіб, визначивши мету кожного інтерв'ю. Також розробляється операторський план (місце зйомки, імовірні перебивки, формат зйомки (статичний чи у русі), зазначається наявність чи відсутність журналіста у кадрі).

Обсяг роботи: 2–3 сторінки.

Оцінка за роботу: до 5 балів.

5 балів студент отримує, якщо у деталях розробляє план інтерв'ю, враховує можливі повтори з огляду на мету кожної бесіди, формулює коректні й оригінальні питання.

3 бали студент отримує, якщо в роботі розкрито менше половини заявлених аспектів, відчутно недостатню підготовку до інтерв'ю, немає конкретного плану зйомок.

0 балів студент отримує, якщо немає попереднього дослідження головного героя, питання повторюються та сформульовані некоректно, не зазначена мета кожного інтерв'ю та відсутній зйомочний план.

Письмова робота «Драматургія інтерв'ю»

Студент має описати драматургію обраної бесіди. Мета – засвоєння основ драматургії телевізійного інтерв'ю.

Студент повинен обрати одну з телепрограм будь-якого каналу (це може бути у тому числі інтернет-передача). Критерії вибору – об'єктивна популярність передачі (кількість переглядів, визнання ведучого, наявність професійних винагород у програми чи її творців і т. п.). Студент має виявити складові успіху інтерв'ю, розібрати драматургію конкретної бесіди, вразовуючи такі складові, як привітання, представлення гостя, розбивку на тематичні блоки, переходи між ними, кульмінаційні питання, подяку гостю, завершення бесіди. Крім цього, потрібно визначити, за яким принципом побудоване інтерв'ю (хронологія, імпровізація, логіка) і чому. У роботі має бути наявним опис візуального оформлення студії й архітектонічних складових програми (заставка, анонс, відбивки). Також бажано виокремити особливості стилю та прийомів ведучого. У тексті повинно бути посилання на бесіду, конкретні приклади з неї (із зазначенням таймкоду).

Обсяг роботи: 1–2 сторінки.

Оцінка за роботу: до 5 балів.

5 балів студент отримує, якщо повно, розгорнуто, логічно, послідовно розкриває особливості драматургії бесіди і стилю інтерв'юера, наводить конкретні приклади, робить глибокі висновки.

3 бали студент отримує, якщо в роботі розкрито менше половини заявлених аспектів, недостатньо конкретних прикладів, висновки поверхові.

0 балів студент отримує, якщо робота містить поверховий, частковий аналіз заявлених аспектів без відповідного коментаря й ілюстрацій, робота має несамотійний характер.

Методи навчання

Лекційні заняття (лекція-бесіда, лекція-опитування, мозковий штурм), самостійна робота студента.

Методи контролю

Перевірка самостійних письмових робіт, відеоробіт, практичних завдань, оцінювання рівня активності студентів під час занять.

Підсумковий контроль проводиться у формі письмового іспиту (білети: два теоретичні питання – до 20 балів, по 10 балів за кожне) та перевірки заздалегідь виконаного практичного завдання (до 20 балів).

Теоретичні питання до іспиту з курсу «Інтерв'ю у тележурналістиці»

1. Інтерв'ю як жанр і як метод.
2. Особливості інтерв'ю на ТБ.
3. Класифікації інтерв'ю.
4. Види інтерв'ю за формою організації.
5. Види інтерв'ю за роллю журналіста.
6. Підвиди інформаційного інтерв'ю.
7. Особливості інтерв'ю-анкетування.
8. Інтерв'ю-портрет.
9. Проблемне інтерв'ю.
10. Жанри, що базуються на інтерв'ю.
11. Етапи інтерв'ю.
12. Підготовка до інтерв'ю. Види підготовки.
13. Конкретна підготовка до інтерв'ю.
14. Відмова від інтерв'ю. Причини та способи подолання.
15. Час і місце проведення інтерв'ю.
16. Амплуа журналіста під час інтерв'ю.
17. Класифікація питань.
18. Питання: закриті та відкриті, прямі та непрямі.
19. Питання, яких варто уникати.
20. Драматургія інтерв'ю.
21. Попередня фаза інтерв'ю. Привітання.
22. Перша фаза інтерв'ю.
23. Основна фаза інтерв'ю.
24. Послідовність питань.
25. Завершальна фаза інтерв'ю.
26. Журналіст та оператор. Взаємодія під час інтерв'ю.
27. Інтерв'ю на ТБ: вербальний і невербальний рівень спілкування.
28. Основні закони невербального рівня спілкування.
29. Методи контролю істинності.
30. Психологічні типи співбесідників.
31. Тактики спілкування з вороже налаштованим співрозмовником.
32. Вміння слухати.
33. Як правильно переривати співрозмовника.
34. Тактики мовленнєвої поведінки інтерв'юйованого. Способи подолання.
35. Складні співрозмовники.
36. Інтерв'ю з відомими людьми.
37. Інтерв'ю з посадовцями.

38. Інтерв'ю з представниками меншостей.
39. Інтерв'ю з похилими людьми.
40. Інтерв'ю з дітьми.
41. Інтерв'ю з людьми, які мають особливі потреби.
42. Інтерв'ю з людьми, що пережили горе, жертвами насилля.
43. Інтерв'ю зі злочинцями.
44. Етика інтерв'ю.
45. Анонімність інформатора.
46. Анонімність журналіста.
47. Втручання у приватне життя.
48. Прихований запис.
49. Зміна професії та шантаж як засоби отримання інформації.
50. Питання для ознайомлення, візування матеріалу.
51. Спілкування з героєм після інтерв'ю.
52. Обробка інтерв'ю.
53. Співвідношення інтерв'ю й інших елементів телевізійного продукту.
54. Синхрон в різних жанрах.
55. Синхрон в інформаційних жанрах.
56. Місце синхрона у сценарії.
57. Принципи вибору синхронів.
58. Інтерв'ю на телебаченні та на каналі Youtube: схожі риси та відмінності.
59. Типові помилки під час інтерв'ю.
60. Значення зображально-виражальних засобів в інтерв'ю.

Рекомендації щодо виконання практичного завдання на іспит

Завдання: зняте інтерв'ю із проблемним співрозмовником і супровідні документи

Студент повинен зняти та змонтувати інтерв'ю зі складним співрозмовником і підготувати до нього супровідні документи. Мета – продемонструвати засвоєні на курсі знання.

Студент обирає складного співрозмовника з певних категорій: діти, похилі люди, посадовці, відомі особистості, люди, які пережили горе, люди з особливими потребами, представники меншостей тощо. Також допускається вибір складного співрозмовника з точки зору психології комунікації (сором'язливого, закритого та ін.). Першим етапом йде підготовка до бесіди (тема – вільна) з вивченням обраної категорії співрозмовників, конкретної людини та предмета розмови, написання питань і розташування їх у послідовності, яку диктують закони драматургії, продумування стратегії та тактик інтерв'ю. Відзнятий матеріал монтується

згідно з вимогами з хронометражу (до п'яти хвилин), усі дійові особи бесіди обов'язково титруються. До відео додаються у письмовому вигляді короткий опис підготовки та процесу проведення інтерв'ю (із зазначенням труднощів, що з замислу вдалося реалізувати, що – ні), а також розшифровка фінального варіанта бесіди (із таймкодом) і сценарний план будь-якого за жанром сюжету з конкретними синхронами. Щодо останнього пункту враховується знання правил обробки інтерв'ю (вписування синхронів у закадровий текст, тривалість фрагментів інтерв'ю тощо).

Схема нарахування балів із курсу

Самостійна робота та практичні заняття						Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
Практичне заняття «Бліц-опитування»	Практичне заняття «Бесіда»	Практичне заняття «Один співрозмовник – різні журналісти»	Письмова робота «Відомі інтерв'юери»	Письмова робота «Драматургія інтерв'ю»	Письмова робота «Портретний нарис»	40	100
10	20	5	15	5	5		

Критерії оцінювання навчальних досягнень

- «Відмінно» (90–100) – студент глибоко засвоїв теоретичний матеріал, знає зміст розділів, логічно організовує інформацію, грамотно викладає свої думки; володіє практичними знаннями, вміє робити глибокі аналітичні висновки.

- «Добре» (70–89) – студент засвоїв теоретичний матеріал, знає зміст розділів, не досить повно аргументує свої судження, допускає порушення логічності й послідовності викладу матеріалу, неточно вживає терміни.

- «Задовільно» (50–69) – студент поверхово засвоїв теоретичні знання, орієнтується в змісті розділів, не переконливо аргументує свої судження, частково оперує ключовими поняттями, мова відповіді містить багато помилок.

- «Незадовільно» (0–49) – студент не знає навчальний матеріал розділів, не дотримується логічності викладу думок, неправильно дає відповіді на поставлені питання, робить неточні висновки, не володіє практичними знаннями, мова відповіді містить багато помилок.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Белановский С. Методика и техника фокусированного интервью. М., 1993.
2. Биркенбиль В. Ф. Язык интонации, мимики, жестов. СПб. : Питер, 1997. 224 с.
3. Борецкий Р. А., Кузнецов Г. В. Журналист ТВ: за кадром и в кадре. М. : Искусство, 1990.
4. Бугрим В. В., Мащенко І. Г. Телебачення прямого ефіру. К., 1991.
5. Бурдіна Е. О. Вплив інфотейнменту на композиційний елемент «синхрон» в інформаційно-публіцистичних телепроектах. *Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку*: матеріали XXIII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (Переяслав-Хмельницький, 20–21 трав. 2016 р.). Переяслав-Хмельницький, 2016. Вип. 23. С. 49–50.
6. Бурдіна Е. О. Гра з формою: новітні тенденції в подачі інтерв'ю та некоментованих відео. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Соціальні комунікації*. Харків, 2016. № 9. С. 9–16.
7. Бурковская М. О. Учебное пособие по интервьюированию. М., 2001.
8. Вайшенберг З. Журналістика та медіа : довідник. Київ : Центр вільної преси, 2011. 529 с.
9. Гаврилов К. В. Как делать сюжет новостей и стать медиатором. СПб. : Амфора, 2007. 304 с.
10. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста : практичний посібник. Київ : ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
11. Голядкин Н. А. История отечественного и зарубежного телевидения : учеб. пособие для студентов ВУЗов. М. : Аспект Пресс, 2011. 190 с.
12. Еверетт Д. Учебный посібник репортера. Львів : ПроМедіа, 1998.
13. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. Львів : ПАІС, 2004.
14. Зверева Н. Школа регіонального тележурналіста. М. : Аспект Пресс, 2010.
15. Інтерв'ю : навч. посіб. / М. Халер та ін.; пер. К. Маккеєв, П. Демешко ; заг. ред. В. Ф. Іванов. К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2008. 404 с.
16. Искусство разговаривать и получать информацию / под ред. Б. Н. Лозовского. М., 1993.
17. Кемарская И. Н. Телевизионный редактор: Мастер-класс. М. : Аспект Пресс, 2004.

18. Князев А. Основы тележурналистики и телерепортажа. Бишкек : КРСУ, 2001. 160 с.
19. Кодола Н. В. Интервью: Методика обучения. Практические советы : учебное пособие для вузов. М. : Аспект Пресс, 2008.
20. Криницын Е. Акулы интервью. 11 мастер-классов. М. : Альпина Паблишерз, 2010. 182 с.
21. Лукина М. Технология интервью : учебное пособие для вузов. М. : Аспект Пресс, 2003.
22. Матвеева Л. В. Модель коммуникативного акта в телевизионном общении. *Психологический журнал*. 2000. № 2, 260 с.
23. Медынский С. Е. Синхронная киносъемка в документальном фильме : учеб. пособие. М. : ВГИК, 1985. 63 с.
24. Мельник Г. С. Общение в журналистике: секреты мастерства. СПб. : Питер, 2006.
25. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. 2-ге вид., доп. І поліпш. Харків : ХІФТ, 2000.
26. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика : практична журналістика, том 62. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
27. Муратов С. А. Телевизионное общение в кадре и за кадром. М. : Аспект Пресс, 2003.
28. Назаренко Г. І. Інформаційні жанри журналістики : навчальний посібник. К. : НАУ, 2010.
29. Орлова В. В. Глобальные телесети новостей на информационном рынке. М. : РИП-холдинг, 2003.
30. Основы творческой деятельности журналиста / под ред. С. Г. Корконосенко. СПб. : Знание, 2000.
31. Отт У. Вопрос + ответ = интервью. М., 1991.
32. Плешаков Л. Интервью: проход по минному полю. *Профессия – журналист*. 2001.
33. Розенталь А. Создание кино и видеофильмов от А до Я. М. : ТРИУМФ, 2004.
34. Саруханов В. А. Азбука телевидения. М. : Аспект Пресс, 2002. 223 с.
35. Симоніна Н. Класифікація сучасного телевізійного інтерв'ю. *Наук. вісн. Ужгород. університету*. Вип. 27. С. 180–184.
36. Сыченко В. В. Интервью «с человеческим лицом». Казань : Мастер Лайн, 2002.
37. Сыченко В. В. Интервью-портрет в системе современных публицистических жанров. *Вестник Московского университета. Сер 10. Журналистика*. 2005. № 2.

38. Телевизионная журналистика : учебник. 3-е изд., перераб. и доп. / Редколлегия: Г. В. Кузнецов, В. Л. Цвик, А. Я. Юровский. М. : МГУ, Высшая школа, 2002.
39. Шостак М. И. Репортер: профессионализм и этика. М. : РИП-холдинг, 2002. 164 с.
40. Экман П. Психология лжи. Обмани меня, если сможешь. СПб.; М.; Х.; Минск, Питер, 2010. 302 с.
41. Thussu D. K. News as Entertainment: The Rise of Global Infotainment. London: Sage, 2007. 214 p. doi: 10.3368/ajs.30.1.94

Допоміжна література

1. Аграновский В. А. Вторая древнейшая. Беседы о журналистике. М. : Вагриус, 1999.
2. Азарин В. Л. От замысла до экрана. М. : МНЭПУ, 1995.
3. Баранник Д. Х. Мова радіо і телебачення. К., 1979.
4. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. М., 1986.
5. Биркенбиль В. Ф. Коммуникационный тренинг: Наука общения для всех / пер. с нем.; под общ. рук. Н. Чупеев. М. : Гранд, Фаир-Пресс, 2002. 351 с.
6. Богданов Н. Г., Вяземский Б. А. Справочник журналиста. Л., 1971.
7. Богомолова Н. Н. Массовая коммуникация и общение. М., 1988.
8. Бойд Е. Технології виробництва ефірних новин. Київ : Київська типографія, 2007. 429 с.
9. Большаков В. Ю. Эволюционная теория поведения. СПб. : СПбГУ, 2001.
10. Борецкий Р. А. Осторожно, телевидение! М. : ИКАР, 2002.
11. Васильева И. И. Психологические особенности диалога. М., 1984.
12. Винокур Т. В. Говорящий и слушающий. Варианты речевого поведения. М. : Наука, 1993.
13. Вересень М. Табу. К. : Джерела М, 2001. 320 с.
14. Ворошилов В. В. Журналистика : учебник. 4-е изд. СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002.
15. Голанова Е. И. Публичный диалог вчера и сегодня (коммуникативно-речевая эволюция жанра интервью). М., 2000.
16. Голдовская М. Человек крупным планом. М., 1981.
17. Грабельников А. А. Работа журналиста в прессе. М., 2001.
18. Гриценко О. М. Основи теорії міжнародної журналістики. К. : ВПЦ «Київський університет», 2002. 304 с.
19. Гришина Н. В. Давайте договоримся. СПб., 1993.
20. Дзялошинский И. М. Манипулятивные технологии в масс-медиа. *Вестник Московского университета*. Сер. 10. Журналистика. 2005. № 2.

21. Дубровский Э. Остановись, мгновение! М., 1982.
22. Егоров В. В. Телевидение между прошлым и будущим. М., Воскресенье, 1999.
23. Ким М. Н. От замысла к воплощению: Технология подготовки журналистского произведения. СПб., 1999.
24. Копылова Р. Д. Что такое телевизионный диалог? О природе явления и границах понятия. *Телевидение вчера, сегодня, завтра*. М., 1984.
25. Косюк О. М. Хід конем або деякі міркування про шоуїзацію українських ЗМІ. *Нові шляхи комунікації*: дайджест електронного журналу. Львів, 2002. № 6–7. С. 19–20.
26. Кудашов В. І. Діалогічність як форма буття свідомості. Красноярьськ, 1998.
27. Кузин В. Н. Психологическая культура журналиста. СПб. : СПбГУ, 1997.
28. Кузнецов Г. В. Так работают журналисты ТВ. М. : МГУ, 2001.
29. Лазарева Э. А. Системно-стилистические характеристики газеты. Екатеринбург, 1993.
30. Лазутина Г. В. Основы творческой деятельности журналиста : учебник для вузов. М. : Аспект Пресс, 2000. 240 с.
31. Леонтьев А. А. Психология общения. М., 1997.
32. Мартыненко Ю. Я. Проблемы теории документального фильма : учеб. пособие. М., [Б. и.], 1976 (вып. дан. 1977). 77 с.
33. Муратов С. А. Пристрастная камера : учебное пособие для студентов вузов. 2-е изд., испр. и доп. М. : Аспект Пресс, 2004.
34. Публіцистика. Масова комунікація: медіа-енциклопедія / Ю. Вільке та ін.; пер. з нім. К. Макеев, П. Демешко; заг. ред. В. Ф. Іванов. К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. 780 с.
35. Саппак В. С. Телевидение и мы: Четыре беседы. 3-е изд. М. : Искусство, 1988.
36. Стрельцов Б. В. Основы публицистики. Жанры. Минск, 1990.
37. Фенетто Э. Интервью и опросник: формы, процедуры, результаты. СПб., Питер, 2004.
38. Фихтелиус Э. Десять заповедей журналиста. Стокгольм, 1999.
39. Фрейлих С. И. Теория кино: от Эйзенштейна до Тарковского. 2-е изд. М. : Академический Проект, 2002.
40. Цвик В. Л. Телевизионная журналистика: История, теория, практика : учебное пособие. М. : Аспект Пресс, 2004.
41. Цімох Н., Сорока А. Особливості прийомів інфотейнменту. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіо-візуальне мистецтво і виробництво*. Київ, 2018. Вип. 2. С. 30–39.

42. Чекалова Е., Парфенов Л. Нам возвращают наш портрет. М. : Аспект Пресс, 1990.
43. Чекмишев О. В. Основы профессиональной коммуникации. Теория и практика новинної журналістики. К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. 129 с.
44. Ширман Р. Телевізійна режисура. Майстер-клас. К. : Телерадіо-кур'єр, 2004.
45. Шкоропов Н. Как психологически правильно брать интервью : методические рекомендации. М., 1990.
46. Шостак М. И. Журналист и его произведение. М., 1998.
47. Шумилина Т. В. Не могли бы вы рассказать. М. : МГУ, 1976.
48. Bowman S. We Media. 2013. URL: http://www.hypertext.net/wemedia/download/we_media.pdf.
49. Rich C. Writing and Reporting News: a Coaching Method. Boston, MA: Wadsworth, 2010. 535 p.

ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ (майстер-класи, відео-лекції тощо)

1. Видання «Телекритика». URL: <https://telekritika.ua/>
2. Серія радіомініатюр «Інклюзив Володимира Носкова». *Українське радіо*. URL: <http://www.nrcu.gov.ua/news.html?newsID=94178>
3. Пошук в онлайні очевидців та персонажів для ваших матеріалів / відеоурок. *Internews Ukraine*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=7Z7gQyqHnZg&ab_channel=InternewsUkraineInternewsUkraine
4. Ксения Собчак в Киеве: Техника интервью. *Детектор медіа*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=pGyqOpQOj40&ab_channel=%D0%94%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0
5. Владимир Федорин главред Forbes. Как брать интервью (у 2 ч.). *Детектор медіа*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=BSojsA6guh4&ab_channel=%D0%94%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0
https://www.youtube.com/watch?v=0gGQ40gFBQA&ab_channel=%D0%94%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0
6. Як знімати, як професійний оператор? *Детектор медіа*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=hnhCK5CxbGI&ab_channel=%D0%94%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0

7. Тетяна Цимбал. Про інтерв'ю, які могли б не відбутися. *Детектор media*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=V3MFIEk2XA4&ab_channel=%D0%94%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0

8. Критическое мышление в журналистике. Искусство проводить интервью. Мастер-класс Владимира Познера. URL: https://www.youtube.com/watch?v=rDoylztmX64&ab_channel=%D0%92%D1%8D%D1%84%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%9F%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%80

9. Як взяти будь-яке інтерв'ю від спеціального кореспондента ТСН Інни Боднар. Вища Школа Media & Production. URL: https://www.youtube.com/watch?v=mGkvzVO-zqs&ab_channel=%D0%92%D0%B8%D1%89%D0%B0%D0%A8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0Media%26Production

10. Юрий Дудь «Как разговаривать с деревом?». URL: https://www.youtube.com/watch?v=QMf9oJ_9oCg&ab_channel=TimeCodeFest

11. Student TV Laboratory : Youtube-канал навчальної телестудії кафедри журналістики ХНУ імені В. Н. Каразіна. URL: https://www.youtube.com/channel/UC_oAkxeJSvjJtjbvE3SUgcg

Навчальне видання

Цуріна Елеонора Олегівна

ІНТЕРВ'Ю У ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИЦІ

Навчально-методичний посібник
для студентів зі спеціальності «Журналістика»

Коректор *О. В. Анцибора*
Комп'ютерне верстання *В. В. Савінкова*
Макет обкладинки *І. М. Дончик*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,69. Наклад 50 пр. Зам. № 267/21.

Видавець і виготовлювач
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009

Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна
Тел. 705-24-32